

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla beraber 1402 sayılı kanunun 13/a-b.maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Mehmet Doğan, Suat Aktaş, Doğan Ortaçtepe, Cemil Yağcı, Atalay Atakan

O L A Y : Sanıkların tüm eğitim, öğretim emeklileri birleşme ve dayanışma derneği (Töb-Der)'nin Soma şubesi yönetim kurulu başkan ve üyeleri oldukları, 29-9-1987 gecesi şehrin çeşitli yerlerine asılan ve 30-9-1979 günü dernek lokalinde yapılan aramada ele geçirilen halkı seçimleri boykota davet eden yazı ve pankartları bulundurarak ve Dernekler Kanunu'na göre usulsüz para tahsil ederek suç işledikleri ileri sürülerek 1630 Sayılı Dernekler Kanunu'nun 35/1.maddesi yoluyla 64. ve TCK'nun 312/2., 526., 536/2., 3., 6., 74., maddeleri ile tecziyeleri istemiyle Soma C.Savcılığı'nın 31-12-1979 gün, 659/197 sayılı iddianamesi ile haklarında kamu davası açılmıştır.

Soma Asliye Ceza Mahkemesi, 27-9-1983 gününde, esas 1980/4-karar 1983/230 sayı ile; İzmir Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 1982/236 sayılı dosyası ile bu davanın irtibatlı olduğu gerekçesi ile görevsizlik ve dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine karar vermiştir.

İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi, 25-11-1983 gününde, esas 1982/236-karar 1983/175 sayı ile; Soma ve Akhisar Ceza Mahkemelerince görülerek çeşitli görevsizlik kararları ile 55 sanık hakkında kendisine gönderilen davaları birleştirdikten sonra, sonuç olarak kimi sanıkların mahkûmiyetine, kimi sanıkların beraatine ve ez cümle sanıklardan Mehmet Doğan, Suat Aktaş-Doğan Ortaçtepe, Cemil Yağcı ve Atalay Atakan haklarında dava konusu olan suç yönünden, atılı suçun işleniş tarihi itibarıyla görevsizliğe ve dava dosyasının Soma Asliye Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin iş bu dava konusu suç yönünden verilip kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı kanunun 14.maddesinde yazılı, olumsuz bir görev uyuşmazlığı doğmasına ve bu uyuşmazlığın Uyuşmazlık Mahkemesince çözülmesi gerekmesine rağmen, bu lâzime yerine getirilmeden, dosya kendisine gelen Soma Asliye Ceza Mahkemesi davayı 1984/60 esas sayısına kaydederek duruşmaya devam etmiş ve 19-6-1986 gününde, esas 1984/60-karar 1986/107 sayı ile; 12 sanık hakkında birleştirilerek gördüğü davada sanıklardan Doğan Ortaçtepe, Cemil Yağcı, Mehmet Doğan, Suat Aktaş ve Atalay Atakan haklarında açılan dava konusu suçlarından ötürü beraatlerine karar vermiştir.

Bu karar aleyhine Cumhuriyet Savcısı tarafından temyiz isteminde bulunulmuş, ve Yargıtay 8.Ceza Dairesi; 27-1-1987 gününde, esas 1986/6589, karar 1987/430 sayı ile; ez cümle (sanıklardan Doğan Ortaçtepe, Mehmet Doğan, Suat Aktaş-Atalay Atakan ve Cemil Yağcı haklarında Soma Asliye Ceza Mahkemesi'nin 1980/4 esas, 1983/230 karar sayı ve 27-9-1983 günlü, görevsizlik kararı usulen ve merciince kaldırılmadan mahkemece sıkıyönetim askeri mahkemesinden gönderilen dava dosyası üzerine yeniden duruşma yapılarak hüküm kurulması) yolsuzluktan bahisle karar bozmuştur.

Soma Asliye Ceza Mahkemesi, 26-5-1987 gününde, 1987/79-133 sayı ile; Yargıtay bozma ilâmına uyarak görev uyumsuzluğunun çözümü için dosyanın merciine gönderilmesine karar vermiş ve dosya, Soma C.Savcılığı'nın 27-7-1987 gün, 1979/659 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkememiz'e gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Selahattin Metin'in Başkanlığı'nda, Adnan Hamzaoğulları, Uzel Kızılkılıç, Casim Yılmaz, Yavuz Tahsin Özgen, Önder Ayhan ve Erkan Başere'nin katılmaları ile yaptığı 28-9-1987 günlü toplantıda, geçici raporör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoglu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suç, Soma ilçesinin bağlı olduğu Manisa ilini de kapsamına alarak bütün yurttaki 12-9-1980 günü ilân olunan sıkıyönetimden 3 aydan daha önce 29-9-1979 tarihinde işlenmiştir.

Atılı suç, siyasal-ideolojik görüş ayrılığından kaynaklandığından, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Ancak, suçun 1402 sayılı Kanununun 13/a.maddesindeki üç aylık süreye dışında işlenmesine ve halen sıkıyönetim tüm yurttaki kaldırılmış olup esasen irtibatlı olduğu ileri sürülen dava sıkıyönetim mahkemesince intaç edilmiş bulunmasına göre, anılan maddenin (b) bendindeki bağlantı koşulunun da uygulama olanağı bulunmadığından, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle, Soma Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının sanık Aşur Kandilli dışındaki sanıklara ilişkin kısmının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

.../...

S O N U C : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğine, bu nedenle Soma Asliye Ceza Mahkemesi'nin 27-9-1983 günlü, 1980/4-1983/230 sayılı görevsizlik kararının sanık Aşur Kandilli dışındaki sanıklara ilişkin kısmının kaldırılmasına 28-9-1987 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selahattin METİN

Üye
Adnan Hamzaoğulları

Üye
Uzel Kızılkılıç

Üye
Casim Yılmaz

Üye
Yavuz Tahsin Özgen

Üye
Önder Ayhan

Üye
Erkan Başeren

G/T.

N.V.